

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2021. január 18.

Az Unió kezdeti szerepvállalása a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos válaszingykedésekben: le kell vonni a tanulságokat az európai közegészségügyi együttműködés javítása érdekében

Az Európai Számvevőszék áttekintette a COVID-19 válság kapcsán tett kezdeti uniós válaszingykedéseket, és felhívja a figyelmet több olyan kihívásra, amellyel az Unió a tagállamok közegészségügyi intézkedéseinek támogatása során szembesül. Ilyen kihívás többek között a határokon átterjedő egészségügyi veszélyekre vonatkozó megfelelő keret létrehozása, a válság esetén szükséges készletek beszerzésének megkönnyítése, valamint az oltóanyagok kifejlesztésének támogatása.

Az Unió közegészségügyi hatásköre korlátozott. Elsősorban a tagállami intézkedések koordinációját támogatja (az Egészségügyi Biztonsági Bizottság útján), megkönnyíti az orvostechikai felszerelések beszerzését (közös közbeszerzési keretszerződések létrehozásával), és információkat gyűjt, illetve értékeli a kockázatokat (az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ – ECDC – révén). A COVID-19 világjárvány kezdete óta az Unió további intézkedéseket hozott a sürgető problémák orvoslására: segítette az orvostechikai felszerelések beszerzését és a tagállamok közötti információcserét, illetve elősegítette a tesztelést, valamint a kezelésekre és a védőoltásokra irányuló kutatást. 2020. június 30-ig az Unió az éves költségvetésének 3%-át fordította közegészségügyi intézkedések támogatására.

„Az Unió számára kihívást jelentett, hogy gyorsan ki tudja egészíteni a hivatalos hatáskörében meghozható intézkedéseket hogy ezáltal is támogatni tudja a COVID-19 válságra adott közegészségügyi válaszingykedéseket – jelentette ki Joëlle Elvinger, az áttekintésért felelős számvevőszéki tag. – Még túl korai lenne a folyamatban lévő intézkedések ellenőrzése vagy a COVID-19-cel kapcsolatos uniós közegészségügyi kezdeményezések hatásának értékelése, de a tapasztalatok tanulságokkal szolgálhatnak az e területre vonatkozó uniós hatáskörök esetleges jövőbeli reformjára nézve.”

Egy [2016. évi ellenőrzési jelentésében](#) a Számvevőszék már rámutatott a határokon átterjedő súlyos egészségügyi veszélyek kezelésére vonatkozó 2013. évi uniós jogi keret alkalmazásának

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által közzétett áttekintésről. Az áttekintés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

hiányosságaira. Egyes ilyen kérdések – például a készütségtervezés ügye – mindmáig megoldatlanok.

Az ECDC nehezen tudta biztosítani a tagállamoktól beérkezett információk időszerűségét, minőségét és teljeskörűségét, a tagállamok által alkalmazott eltérő felügyeleti és tesztelési stratégiák pedig megnehezítik az összehasonlítást és az értékelést. Az ECDC figyelmeztetett arra, hogy még sok munkára van szükség a szilárd alapokon nyugvó sokaságalapú járványügyi felügyelet kialakításához és megerősítéséhez.

A COVID-19 világjárvány kezelése során a tagállamok számára különös kihívást jelentett annak biztosítása, hogy elegendő orvosi felszerelés álljon rendelkezésre. Az Európai Bizottság számos intézkedést hozott, hogy segítsen a tagállamoknak megbirkózni ezzel a kihívással. Ilyen intézkedések voltak többek között: az exportengedélyezési rendszer bevezetése, az orvosi és egyéni védőeszközök uniós finanszírozású stratégiai készletének létrehozása, valamint az orvostechnikai felszerelések beszerzésére szolgáló online „partnerkereső” platform üzemeltetése. A Bizottság orvostechnikai felszerelésekre vonatkozó közös közbeszerzési keretszerződéseket is létrehozott, de a tagállamok mégis nemzeti beszerzési útvonalakon vásárolták meg egészségügyi felszereléseik túlnyomó többségét.

Az uniós költségvetés számos fellépéshez, többek között a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos kutatáshoz és előzetes védőoltás-beszerzési megállapodásokhoz nyújtott támogatást. 2020. év közepéig az Unió 4,5 milliárd eurót különített el a közegészségügyi intézkedések támogatására, és kibővítette a kohéziós finanszírozásra jogosult kiadások körét, kiterjesztve azt a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos közegészségügyi kiadásokra is. A források felhasználása 2020. június 30-án még korai szakaszban volt.

2020 júniusáig 547 millió eurót különítettek el az uniós költségvetésből COVID-19 tesztek, kezelések és oltóanyagok kifejlesztésével kapcsolatos kutatásokra. 2020 első felében a Bizottság ezenkívül 1,5 milliárd eurót különített el a COVID-19 elleni oltóanyagok számos fejlesztőjével kötött előzetes beszerzési megállapodások finanszírozására. Az oltóanyag-fejlesztéssel járó eredendő kockázat csökkentése érdekében a Bizottság úgy alakította stratégiáját, hogy több különböző oltóanyag-technológiába és vállalatba ruházzon be. A stratégia részeként a Bizottság a védőoltásokkal szembeni bizalmatlansággal kapcsolatos kutatásokhoz, valamint a – tömeges immunizációs kampányok sikerét veszélyeztető – dezinformáció elleni küzdelemhez is biztosított forrásokat.

Háttérinformációk

A közegészségügy alapvetően tagállami hatáskörbe tartozik. A COVID-19 pandémia próbára tette azokat a viszonylag korlátozott hatásköröket, amelyeket az Európai Unió működéséről szóló szerződés és a határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyekre vonatkozó 2013. évi jogi keret (1082/2013/EU határozat) az Unióra ruház. Áttekintésünk nem szándékozik következtetéseket levonni a 2020 júniusáig tett intézkedések végeredményeiről és hatásáról, már csak azért sem, mivel ezek az intézkedések még nem zárultak le.

A Számvevőszék nemrégiben tette közzé [a COVID-19 válságra adott uniós gazdaságpolitikai választintézkedésekről szóló áttekintését](#). A Számvevőszék 2021. évi munkaprogramja a közegészségügyi intézkedésekre és az oltóanyag-beszerzésre irányuló ellenőrzéseket is tartalmaz.

A Számvevőszék „Az Unió kezdeti szerepvállalása a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos közegészségügyi választintézkedésekben” című, 1/2021. sz. áttekintése az eca.europa.eu honlapon érhető el.

A sajtó rendelkezésére áll: Claudia Spiti – E: claudia.spiti@eca.europa.eu - M: (+352) 691 553547